СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
МЕНЕДЖМЕНТ У ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ ПРИ УРАЖЕННЯХ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ

Спеціальність: **І7 «Терапія та реабілітація»**
Освітньо-професійна програма: **«Фізична терапія»**
Код компонента в освітній програмі: **ОК8**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **1**
Семестр(и): **1, 2**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2026-2027**

Обсяг: **8 кредитів ECTS (240 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**
Підсумковий контроль: **іспит**
Пререквізити: -

Кафедра/підрозділ: **кафедра спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії,** вул. О. Шпейєра, 4, Філія «Університетська лікарня» ХНМУ, 2-й поверх, праве крило, м. Харків
Керівники освітнього компонента: Латогуз Сергій Іванович email: si.latohuz@knmu.edu.ua
Цейзер Тетяна Валеріївна, email:tv.tseizer@knmu.edu.ua
Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle): https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=6473

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Дисципліна спрямована на формування у магістрів знань та практичних навичок щодо сучасних підходів до оцінки, планування та проведення фізичної терапії у здобувачів освіти з різними видами уражень опорно-рухового апарату. Вивчення курсу передбачає засвоєння принципів клінічного мислення, використання міжнародних класифікацій, доказових методик та міждисциплінарної взаємодії у реабілітаційному процесі. Програма поєднує теоретичні основи та практичні технології, що дозволяють майбутнім фахівцям забезпечувати відновлення функцій, профілактику ускладнень і покращення якості життя пацієнтів.

МЕТА КУРСУ: формуванні в здобувачів освіти системи професійних знань, умінь і навичок, необхідних для проведення сучасної фізичної терапії при ураженнях опорно-рухового апарату, з урахуванням принципів доказової медицини та міжнародних стандартів реабілітації. Курс спрямований на розвиток здатності до клінічного мислення, планування індивідуальних програм відновлення, профілактики ускладнень та інтеграції пацієнтів у суспільство з максимально можливою якістю життя.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ: ПРН1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (8 год.):

Розділ 1. Фізична терапія в ортопедії

1. Принципи та завдання менеджменту фізичної терапії в ортопедії
2. Методи клінічного та функціонального обстеження пацієнтів з ортопедичними захворюваннями

Розділ 2. Фізична терапія в травматології

3. Основи менеджменту та завдання фізичної терапії в травматології
4. Оцінка стану пацієнтів з травмами опорно-рухового апарату

Перелік тем практичних занять (92 год.):

Розділ 1. Фізична терапія в ортопедії

1. Тема 1.Особливості менеджменту фізичної терапії в ортопедії
2. Тема 2. Біомеханічні та фізіологічні основи руху при ортопедичній патології
3. Тема 3. Методи клінічного та функціонального обстеження пацієнтів з ортопедичними захворюваннями
4. Тема 4. Використання МКФ у фізичній терапії при ортопедичних ураженнях
5. Тема 5. Кінезіотерапія та ерготерапевтичні підходи в ортопедії
6. Тема 6. Мануальні техніки та їх застосування при деформаціях опорно-рухового апарату
7. Тема 7. Використання фізичних агентів у фізичній терапії при ортопедичних захворюваннях
8. Тема 8. Фізична терапія при остеохондрозі та дегенеративно-дистрофічних захворюваннях хребта
9. Тема 9. Фізична терапія при сколіозі та інших деформаціях хребта
10. Тема 10. Фізична терапія при остеоартрозі великих суглобів
11. Тема 11. Фізична терапія при ревматоїдному артриті та інших запальних ураженнях суглобів
12. Тема 12. Фізична терапія після ендопротезування суглобів
13. Тема 13. Фізична терапія при ампутаціях та протезуванні
14. Тема 14. Особливості фізичної терапії у дітей з вродженими деформаціями опорно-рухового апарату
15. Тема 15.Особливості менеджменту фізичної терапії у пацієнтів похилого віку з коморбідною патологією

Розділ 2. Фізична терапія в травматології

16. Тема 16.Особливості менеджменту фізичної терапії в травматології
17. Тема 17. Оцінка стану пацієнтів з травмами опорно-рухового апарату
18. Тема 18. Фізична терапія при переломах кісток
19. Тема 19. Фізична терапія при вивихах і підвивихах суглобів, пошкодженнях зв'язкового апарату та менісків
20. Тема 20. Фізична терапія у пацієнтів з ампутаціями кінцівок
21. Тема 21. Реабілітація пацієнтів після спортивних травм
22. Тема 22. Профілактика ускладнень і вторинних деформацій у травматологічних пацієнтів
23. Тема 23. Мультидисциплінарний підхід та організація фізичної терапії у відділеннях травматології

Перелік тем самостійної роботи студента (140 год.)

Розділ 1. Фізична терапія в ортопедії

5. Принципи та завдання менеджменту фізичної терапії в ортопедії
6. Методи клінічного та функціонального обстеження пацієнтів з ортопедичними захворюваннями

Розділ 2. Фізична терапія в травматології

7. Основи менеджменту та завдання фізичної терапії в травматології
8. Оцінка стану пацієнтів з травмами опорно-рухового апарату

Перелік тем практичних занять (92 год.):

Розділ 1. Фізична терапія в ортопедії

24. Тема 1.Особливості менеджменту фізичної терапії в ортопедії
25. Тема 2. Біомеханічні та фізіологічні основи руху при ортопедичній патології
26. Тема 3. Методи клінічного та функціонального обстеження пацієнтів з ортопедичними захворюваннями
27. Тема 4. Використання МКФ у фізичній терапії при ортопедичних ураженнях
28. Тема 5. Кінезіотерапія та ерготерапевтичні підходи в ортопедії
29. Тема 6. Мануальні техніки та їх застосування при деформаціях опорно-рухового апарату

30. Тема 7. Використання фізичних агентів у фізичній терапії при ортопедичних захворюваннях
31. Тема 8. Фізична терапія при остеохондрозі та дегенеративно-дистрофічних захворюваннях хребта
32. Тема 9. Фізична терапія при сколіозі та інших деформаціях хребта
33. Тема 10. Фізична терапія при остеоартрозі великих суглобів
34. Тема 11. Фізична терапія при ревматоїдному артриті та інших запальних ураженнях суглобів
35. Тема 12. Фізична терапія після ендопротезування суглобів
36. Тема 13. Фізична терапія при ампутаціях та протезуванні
37. Тема 14. Особливості фізичної терапії у дітей з вродженими деформаціями опорно-рухового апарату
38. Тема 15.Особливості менеджменту фізичної терапії у пацієнтів похилого віку з коморбідною патологією

Розділ 2. Фізична терапія в травматології

39. Тема 16.Особливості менеджменту фізичної терапії в травматології
40. Тема 17. Оцінка стану пацієнтів з травмами опорно-рухового апарату
41. Тема 18. Фізична терапія при переломах кісток
42. Тема 19. Фізична терапія при вивихах і підвивихах суглобів, пошкодженнях зв'язкового апарату та менісків
43. Тема 20. Фізична терапія у пацієнтів з ампутаціями кінцівок
44. Тема 21. Реабілітація пацієнтів після спортивних травм
45. Тема 22. Профілактика ускладнень і вторинних деформацій у травматологічних пацієнтів
46. Тема 23. Мультидисциплінарний підхід та організація фізичної терапії у відділеннях травматології

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: : *онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.*

Методи навчання: *Навчання здійснюється з використанням лекційних занять з мультимедійною підтримкою, практичних занять з демонстрацією обладнання та проведенням процедур, проблемно-орієнтованого навчання (аналіз клінічних випадків), імітаційних та рольових вправ (робота у групах за ролями: фізичного терапевта, пацієнт, асистент), методу проєктів (розробка індивідуального плану фізичної терапії для пацієнта). Використовуються елементи дистанційного навчання з доступом до відеоматеріалів, електронних протоколів та інтерактивних тестів.*

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/doc_block_type/instrukcziyi-navchalnogo-proczesu/). Оцінки за практичне заняття виставляються за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» або «незадовільно» відповідно до критеріїв оцінювання знань та вмінь. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки

виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (120 – 200 балів) відповідно до таблиці 2 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД з додаванням балів за виконані індивідуальні завдання (виконуються за бажанням) становить **загальну навчальну діяльність (ЗНД)**.

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів. Перелік індивідуальних завдань та кількість балів, які може отримати здобувач, можна отримати у викладача групи або знайти в програмі навчальної дисципліни, що розміщена на сторінці освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle)

Підсумковий контроль: іспит (Ісп).

Оцінка з дисципліни (ОД). ОД = ЗНД + Ісп.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання здобувачами освіти ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle
- *інші вимоги кафедри*

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник / Л.О.Вакуленко, В.В.Клапчук, Д.В.Вакуленко; за заг. ред. Л.О.Вакуленко, В.В.Клапчука. - Тернопіль: ТДМУ, 2019. - 372 с.
2. Сітовський А. М. Фізична терапія при порушенні діяльності опорно-рухового апарату : навч. посіб. / А. М. Сітовський. — Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2022. — 183 с
3. Обстеження, методи оцінки та контролю при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату : рекомендована література з навчальної дисципліни для студентів спеціальності 227 "Фізична терапія та ерготерапія" / розроб. Тиравська О. І. - Львів, 2019. - 5 с.
4. Сокрут, В. М., Синяченко, О. В., Сокрут, О. П. (ред.) (2024). Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина. Том 1. Львів: Магнолія. – 480 с.
5. Петренко Н. В. Фізична реабілітація, спортивна медицина : конспект лекцій для студентів спец. 227 «Фізична терапія, ерготерапія», 222 «Медицина», 017 «Фізична культура і спорт» / Н. В. Петренко. – Суми : СумДУ, 2022. – 134 с.
6. Фізична терапія та ерготерапія в травматології та ортопедії : методичні вказівки до проведення практичних занять для магістрів 1 курсу IV медичного факультету / упоряд.: А. Г. Істомін [та ін.] ; Харківський національний медичний університет. – Харків : ХНМУ, 2020. – 56 с.
7. Magee D. J., Manske R. C. Orthopedic physical assessment / 7-e ed. – Philadelphia : Elsevier, 2020. – 832 p.

Зав. кафедри спортивної,
фізичної та реабілітаційної
медицини, фізичної терапії,
ерготерапії, к.мед.н, доцент

Олена МАРКОВСЬКА